

Samling af Afgørelser

DOMSTOLENS DOM (Første Afdeling)

6. juni 2019*

»Præjudiciel forelæggelse – forbrugerbeskyttelse – direktiv 2008/48/EF – forpligtelser forud for aftaleindgåelsen – artikel 5, stk. 6 – forpligtelse for kreditgiver til at tilvejebringe den mest passende kredit – artikel 8, stk. 1 – forpligtelse for kreditgiver til at undlade at indgå en låneaftale i tilfælde af tvivl med hensyn til forbrugerens kreditværdighed – forpligtelse for kreditgiver til at vurdere kredittens hensigtsmæssighed«

I sag C-58/18,

angående en anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 267 TEUF, indgivet af justice de paix du canton de Visé (Belgien) ved afgørelse af 22. januar 2018, indgået til Domstolen den 30. januar 2018, i sagen

Michel Schyns

mod

Belfius Banque SA,

har

DOMSTOLEN (Første Afdeling),

sammensat af afdelingsformanden, J.-C. Bonichot, og dommerne C. Toader (refererende dommere), A. Rosas, L. Bay Larsen og M. Safjan,

generaladvokat: J. Kokott,

justitssekretær: fuldmægtig R. Schiano,

på grundlag af den skriftlige forhandling og efter retsmødet den 28. november 2018,

efter at der er afgivet indlæg af:

- Belfius Banque SA ved advocaat D. Blommaert og avocate P. Algrain,,
- den belgiske regering ved C. Pochet og P. Cottin, som befuldmægtigede, bistået af avocat F. de Patoul,
- Europa-Kommissionen ved N. Ruiz García samt ved C. Valero og G. Goddin, som befuldmægtigede,

* .Processprog: fransk.

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse i retsmødet den 14. februar 2019,
afsagt følgende

Dom

- 1 Anmodningen om præjudiciel afgørelse vedrører fortolkningen af artikel 5, stk. 6, i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2008/48 af 23. april 2008 om forbrugerkreditaftaler og om ophævelse af Rådets direktiv 87/102/EØF (EUT 2008, L 133, s. 66, berigtiget i EUT 2009, L 207, s. 14, EUT 2010, L 199, s. 40, og EUT 2011, L 234, s. 46).
- 2 Anmodningen er blevet indgivet i forbindelse med en tvist mellem Michel Schyns og Belfius Banque SA (herefter »Belfius«), som er indtrådt i Dexia Banque Beligues rettigheder, vedrørende en låneaftale, som førstnævnte har indgået med Belfius til finansiering af Home Vision SPRL's installation af et solcelleanlæg.

Retsforskrifter

EU-retten

Direktiv 2008/48

- 3 7., 9., 24., 26., 27. og 44. betragtning til direktiv 2008/48 har følgende ordlyd:

»(7) For at få et velfungerende indre marked for forbrugerkredit bragt i stand må der indføres en harmoniseret fællesskabsramme på en række centrale områder. I lyset af den stadige udvikling af markedet for forbrugerkredit og de europæiske borgeres stigende mobilitet bør fremtidsorienterede fællesskabsbestemmelser, som vil kunne tilpasses fremtidige kredittyper, og som giver medlemsstaterne en passende grad af fleksibilitet med hensyn til gennemførelsen, kunne bidrage til at få etableret en moderne forbrugerkreditlovgivning.

[...]

(9) Fuldstændig harmonisering er nødvendig for at sikre, at alle forbrugere i Fællesskabet nyder samme høje grad af beskyttelse af deres interesser og for at skabe et ægte indre marked. Medlemsstaterne bør derfor ikke kunne bibeholde eller indføre andre bestemmelser på nationalt plan end dem, der er fastsat i dette direktiv. Sådanne restriktioner bør dog kun gælde på de områder, hvor der er fastsat harmoniserede bestemmelser i dette direktiv. Hvor der ikke findes harmoniserede bestemmelser, bør medlemsstaterne fortsat kunne bibeholde eller indføre national lovgivning. [...]

[...]

(24) Forbrugerne har behov for at blive grundigt informeret, inden de indgår en kreditaftale, uanset om der er en kreditformidler involveret i markedsføringen af kreditten. [...]

[...]

(26) Medlemsstaterne bør træffe de fornødne foranstaltninger med henblik på at fremme en ansvarlig praksis i alle faser af kreditforholdet under hensyntagen til de specifikke træk, der kendetegner deres kreditmarked. Der kan f.eks. være tale om foranstaltninger vedrørende forbrugeroplysning

og -uddannelse, herunder advarsler om de risici, der er forbundet med betalingsmisligholdelse og overdreven gældsættelse. På et ekspanderende kreditmarked er det navnlig vigtigt, at kreditgivere ikke giver sig af med uansvarlig kreditgivning eller giver kredit uden forudgående vurdering af kreditværdighed, og medlemsstaterne bør udføre den nødvendige overvågning for at undgå sådan adfærd og fastsætte foranstaltninger med henblik på over for kreditgivere at have sanktioner, der gælder, hvis det sker. Uden at dette berører bestemmelserne om kreditrisiko i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2006/48/EF af 14. juni 2006 om adgang til at optage og udøve virksomhed som kreditinstitut [...] bør kreditgivere bære ansvaret for at kontrollere den enkelte forbrugers kreditværdighed. [...]

- (27) På trods af de oplysninger, der skal gives forud for aftaleindgåelsen, har forbrugeren muligvis behov for yderligere bistand for at kunne afgøre, hvilken kreditaftale blandt de foreslåede produkter der er mest hensigtsmæssig i forhold til vedkommendes behov og finansielle situation. Medlemsstaterne bør derfor sikre, at kreditgivere sørger for en sådan bistand i forbindelse med de kreditprodukter, de tilbyder forbrugerne. Hvor det er hensigtsmæssigt, bør de relevante oplysninger forud for aftaleindgåelsen samt de vigtigste karakteristika ved de foreslåede produkter forklares for forbrugeren med udgangspunkt i vedkommendes personlige forhold, så forbrugeren kan forstå de konsekvenser, produkterne kan få for vedkommendes økonomiske situation. Hvor det er relevant, bør denne pligt til at yde forbrugeren bistand også gælde for kreditformidlere. Medlemsstaterne bør kunne bestemme, hvornår og i hvilket omfang forbrugeren skal gives en sådan forklaring, idet der tages hensyn til de særlige omstændigheder, hvorunder den pågældende kredit tilbydes, forbrugers behov for bistand og arten af de enkelte kreditprodukter.

[...]

- (44) For at sikre gennemskuelighed og stabilitet på markedet i afventen af yderligere harmonisering bør medlemsstaterne sikre, at der findes passende foranstaltninger til regulering eller overvågning af kreditgiveres virksomhed.«

- 4 I henhold til artikel 1 i direktiv 2008/48 har direktivet til formål at harmonisere visse aspekter af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser om aftaler om forbrugerkredit.
- 5 Direktivets artikel 5 med overskriften »Oplysninger forud for aftaleindgåelsen« bestemmer i stk. 6 som følger:

»Medlemsstaterne sikrer, at kreditgivere og i givet fald kreditformidlere giver forbrugeren fyldestgørende forklaringer, således at forbrugeren er i stand til at vurdere, om den foreslåede kreditaftale passer til vedkommendes behov og finansielle situation, hvor det er relevant, ved at forklare de oplysninger forud for aftaleindgåelsen, der skal gives i henhold til stk. 1, de foreslåede produkters vigtigste karakteristika og de specifikke konsekvenser, disse produkter kan få for forbrugeren, herunder konsekvenserne af forbrugers betalingsmisligholdelse. Medlemsstaterne kan bestemme, hvilken form og hvilket omfang denne bistand skal have, samt hvem der skal yde den, ud fra de særlige omstændigheder, hvorunder kreditaftalen tilbydes, hvem den tilbydes, og den særlige type kredit, der tilbydes.«

- 6 Direktivets artikel 8, som har overskriften »Forpligtelse til at vurdere forbrugers kreditværdighed«, bestemmer i stk. 1:

»Medlemsstaterne sikrer, at kreditgiveren, inden kreditaftalen indgås, vurderer forbrugers kreditværdighed på grundlag af fyldestgørende oplysninger, der, hvor det er relevant, indhentes hos forbrugeren og, hvor det er nødvendigt, ved søgning i den relevante database. Medlemsstater, hvis lovgivning kræver, at kreditgiveren vurderer forbrugers kreditværdighed på grundlag af en søgning i den relevante database, kan opretholde denne forpligtelse.«

- 7 Samme direktivs artikel 22 med overskriften »Harmonisering og direktivets ufravigelige karakter« bestemmer i stk. 1:

»I det omfang dette direktiv indeholder harmoniserede bestemmelser, kan medlemsstaterne ikke i national ret bibeholde eller indføre bestemmelser, der fraviger dem, der er fastsat i dette direktiv.«

Direktiv 2014/17/EU

- 8 Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/17/EU af 4. februar 2014 om forbrugerkreditaftaler i forbindelse med fast ejendom til beboelse og om ændring af direktiv 2008/48/EF og 2013/36/EU og forordning (EU) nr. 1093/2010 (EUT 2014, L 60, s. 34) har til formål at udvikle et europæisk realkreditmarked, som sikrer et højt niveau af forbrugerbeskyttelse.
- 9 Følgende fremgår af tredje betragtning til direktiv 2014/17:
- »Finanskrisen har vist, at uansvarlig optræden hos markedsdeltagerne kan undergrave det finansielle system og føre til manglende tillid hos alle parter, især hos forbrugerne, og have alvorlige sociale og økonomiske konsekvenser. [...]«
- 10 Dette direktivs artikel 18, stk. 5, litra a), bestemmer følgende:
- »Medlemsstaterne sikrer, at:
- a) kreditgiver kun yder forbrugeren kredit, hvis resultatet af vurderingen af kreditværdigheden viser, at forpligtelserne som følge af kreditaftalen sandsynligvis kan opfyldes på den måde, der kræves i henhold til denne aftale.«

Belgisk ret

- 11 Artikel 10 i loi du 12 juin 1991 relative au crédit à la consommation (lov af 12.6.1991 om forbrugerkreditter) i den affattelse, som finder anvendelse på de faktiske omstændigheder i hovedsagen (*Moniteur belge* af 21.6.2010, s. 38338, herefter »forbrugerkreditloven«), bestemte følgende:
- »Kreditgiveren og kreditformidleren skal anmode den forbruger, som ønsker at indgå en kreditaftale, og i givet fald de personer, som stiller en personlig garanti, om de nøjagtige og fuldstændige oplysninger, som de finder nødvendige for at vurdere deres finansielle situation og tilbagebetalingsevne, og under alle omstændigheder deres løbende finansielle forpligtelser. [...]«
- 12 Denne lovs artikel 11, stk. 4, bestemte som følger:
- »Kreditgivere og i givet fald kreditformidlere giver forbrugeren fyldestgørende forklaringer, således at forbrugeren er i stand til at vurdere, om den foreslåede kreditaftale passer til vedkommendes behov og finansielle situation, hvor det er relevant, ved at forklare de oplysninger forud for aftaleindgåelsen, der skal gives i henhold til stk. 1, de foreslåede produkters vigtigste karakteristika og de specifikke konsekvenser, disse produkter kan få for forbrugeren, herunder konsekvenserne af forbrugers betalingsmisligholdelse.«
- 13 Den nævnte lovs artikel 15, stk. 1 og 2, bestemte følgende:
- »Kreditgiveren og kreditformidleren skal i de kreditaftaler, som de sædvanligvis tilbyder eller involveres i, tilvejebringe den kredittype og det kreditbeløb, der er mest passende, under hensyntagen til forbrugers finansielle situation på tidspunktet for aftalens indgåelse og til kredittens formål.

Kreditgiveren kan kun indgå en kreditaftale, hvis vedkommende i betragtning af de oplysninger, som denne bl.a. på grundlag af den søgning, der kræves i artikel 9 i loi du 10 août 2001 relative à la Centrale des crédits aux particuliers [lov af 10. august 2001 om privatkreditcentralen], og på grundlag af de i artikel 10 nævnte oplysninger råder over eller bør råde over, med rimelighed må formode, at forbrugeren vil kunne opfylde de forpligtelser, der følger af aftalen.»

- 14 Forbrugerkreditloven blev ophævet med virkning fra den 1. april 2015, på hvilken dato code de droit économique (den økonomiske lovbog), som tidsmæssigt ikke finder anvendelse på de faktiske omstændigheder i hovedsagen, trådte i kraft. Ordlyden af denne lovs artikel 15, stk. 1, er gengivet i denne lovbogs artikel VII.75. Den nævnte lovbogs artikel VII.77, stk. 2, første afsnit, er formuleret i lignede vendinger som vendingerne i den nævnte lovs artikel 15, stk. 2.

Twisten i hovedsagen og de præjudicielle spørgsmål

- 15 Med henblik på køb af et solcelleanlæg og installation heraf af Home Vision indgik Michel Schyns den 22. maj 2012 en aftale med Dexia Banque Belgique, i hvis rettigheder Belfius er indtrådt, om et lån på 40 002 EUR med en løbetid på ti år. Dette lån skulle tilbagebetales ved månedlige afdrag på 427,72 EUR. Samme dag udbetalte Belfius hele det aftalte beløb til Michel Schyns, som herefter betalte beløbet til Home Vision.
- 16 I henhold til aftalen indgået mellem Michel Schyns og Home Vision forpligtede sidstnævnte sig til dels at installere et solcelleanlæg til en værdi af 40 002 EUR, dels ved månedlige afdrag på 622,41 EUR at tilbagebetale hele dette beløb til Michel Schyns. Som modydelse skulle Michel Schyns i ti år ovedrage de grønne certifikater, som var knyttet til den produktion af elektricitet, som fulgte af anvendelsen af anlægget, til Home Vision.
- 17 Den 5. december 2013 blev Home Vision erklæret konkurs, uden at det omhandlede solcelleanlæg var blevet installeret. Michel Schyns har betalt de månedlige afdrag på lånet i fire år indtil den 21. december 2016, hvor han har anlagt sag ved justice de paix du canton de Visé (fredsdommeren i kantonen Visé, Belgien), idet han principalt har nedlagt påstand, at den omhandlede låneaftale ophæves på grund af Belfius' misligholdelse, og om, at han bliver fritaget for enhver tilbagebetalingsforpligtelse. Subsidiært har han nedlagt påstand om, at denne aftale ændres, således at hans samlede gæld nedsættes til 20 000 EUR, som skal tilbagebetales i månedlige afdrag på 150 EUR.
- 18 Michel Schyns har navnlig foreholdt Belfius at have lånt ham et for højt beløb, henset til hans indtægter, hvilket er i strid med forbrugerkreditlovens artikel 10 ff.
- 19 Michel Schyns har herved fremhævet den omstændighed, at hans månedlige indtægter på tidspunktet for indgåelsen af den omhandlede låneaftale ikke oversteg 1 900 EUR pr. måned, og at han ud over lånet skulle tilbagebetale to realkreditlån for et samlet månedligt beløb på 421,67 EUR.
- 20 Belfius har bestridt de af Michel Schyns nedlagte påstande, idet denne bank har gjort gældende, at de nationale bestemmelser, som Michel Schyns har påberåbt sig, ikke er forenelige med artikel 5, stk. 6, i direktiv 2008/48, hvorefter det påhviler forbrugeren at vurdere kredittens hensigtsmæssighed, og hvorefter långiver ikke er pålagt nogen generel forpligtelse til at tilvejebringe den mest passende kredit.
- 21 Den forelæggende ret er af den opfattelse, at de nationale bestemmelser, som finder anvendelse, herunder navnlig forbrugerkreditlovens artikel 15, ved at forpligte kreditgiver til at undlade at indgå aftalen, hvis denne mener, at forbrugeren ikke vil være i stand til at tilbagebetale lånet, pålægger kreditgiver at vurdere kredittens hensigtsmæssighed.

- 22 I det foreliggende tilfælde er det, henset til omfanget af Michel Schyns' indtægter og de realkreditlån, som denne allerede har optaget, den forelæggende rets opfattelse, at der på tidspunktet for indgåelsen af aftalen forelå tvivl med hensyn til Michel Schyns' mulighed for at tilbagebetale lånet.
- 23 Under disse omstændigheder har justice de paix du canton de Visé besluttet at udsætte sagen og forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:
- »1) a) Er artikel 5, stk. 6, i [direktiv 2008/48], hvis formål er at sikre, at forbrugeren er i stand til at vurdere, om den foreslåede kreditaftale passer til vedkommendes behov og finansielle situation, i modstrid med ordlyden af artikel 15, stk. 1, i [forbrugerkreditloven] (ophævet og efterfølgende erstattet af artikel VII.75 i [den økonomiske lovbog]), hvori det bestemmes, at kreditgiveren og kreditformidleren i de kreditaftaler, som de sædvanligvis tilbyder eller involveres i, skal tilvejebringe den kredittype og det kreditbeløb, der er mest passende, under hensyntagen til forbrugers finansielle situation på tidspunktet for aftalens indgåelse og til kredittens formål, for så vidt som den sidstnævnte bestemmelse indeholder en generel forpligtelse for kreditgiveren eller kreditformidleren til at tilvejebringe den mest passende kredit for forbrugeren, som ikke fremgår af [dette] direktivs ordlyd?
- b) Er artikel 5, stk. 6, i [direktiv 2008/48], hvis formål er at sikre, at forbrugeren er i stand til at vurdere, om den foreslåede kreditaftale passer til vedkommendes behov og finansielle situation, i modstrid med ordlyden af artikel 15, stk. 2, i [forbrugerkreditloven] (ophævet og efterfølgende erstattet af artikel VII.77, stk. 2, første afsnit, i [den økonomiske lovbog]), hvori det bestemmes, at kreditgiveren kun kan indgå en kreditaftale, hvis vedkommende i betragtning af de oplysninger, som denne råder over eller bør råde over, navnlig på grundlag af den søgning, der kræves i artikel 9 i [lov af 10. august 2001 om privatkreditcentralen], og på grundlag af de i artikel 10 nævnte oplysninger, med rimelighed må formode, at forbrugeren vil kunne opfylde de forpligtelser, der følger af aftalen, for så vidt som det følger heraf, at kreditgiveren selv tager stilling til, om det er hensigtsmæssigt at yde kredit i forbrugers sted?
- 2) Såfremt det første spørgsmål besvares benægtende, skal [direktiv 2008/48] da fortolkes således, at det alligevel forpligter kreditgiveren og kreditformidleren til at vurdere, om det er hensigtsmæssigt at yde kredit i forbrugers sted?«

Om de præjudicielle spørgsmål

Det første spørgsmål, litra a)

- 24 Med det første spørgsmål, litra a), ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om artikel 5, stk. 6, i direktiv 2008/48 skal fortolkes således, at den er til hinder for nationale bestemmelser som de i hovedsagen omhandlede, som pålægger kreditgivere eller kreditformidlere i de kreditaftaler, som de sædvanligvis tilbyder, at tilvejebringe den kredittype og det kreditbeløb, der er mest passende, under hensyntagen til forbrugers finansielle situation på tidspunktet for aftalens indgåelse og til kredittens formål.
- 25 I henhold til artikel 5, stk. 6, i direktiv 2008/48 skal medlemsstaterne sikre, at kreditgivere og i givet fald kreditformidlere giver forbrugeren fyldestgørende forklaringer, således at forbrugeren er i stand til at vurdere, om den foreslåede kreditaftale passer til vedkommendes behov og finansielle situation, hvor det er relevant, ved at forklare de oplysninger forud for aftaleindgåelsen, der skal gives i henhold til stk. 1, de foreslåede produkters vigtigste karakteristika og de specifikke konsekvenser, disse produkter kan få for forbrugeren, herunder konsekvenserne af forbrugers betalingsmisligholdelse.

- 26 Selv om artikel 6 i forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om harmonisering af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser om forbrugerkredit (KOM(2002) 443 endelig udg., EFT 2002, C 331 E, s. 200) med overskriften »Gensidig, forudgående orientering og rådgivningspligt« bestemte i stk. 3, at »[k]reditgiveren og i givet fald kreditformidleren [...] blandt de kreditaftaler, de tilbyder, eller som de sædvanligvis beskæftiger sig med, [finder] frem til den form og det samlede kreditbeløb, som er bedst afpasset forbrugerens økonomiske situation, og tager hensyn til fordele og ulemper ved det tilbudte produkt og formålet med kreditten«, er denne forpligtelse ikke medtaget i den endelige version af teksten til direktiv 2008/48. Heraf følger, at dette direktiv ikke pålægger medlemsstaterne at fastsætte en generel forpligtelse for kreditgivere til at tilbyde forbrugerne den kredit, som er mest passende.
- 27 Ikke desto mindre fremgår det af punkt 5.4 i ændret forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv af 7. oktober 2005 om forbrugerkreditaftaler og ændring af Rådets direktiv 93/13/EF (KOM(2005) 483 endelig), at Europa-Kommissionen »holder [...] fast ved, at kreditgiver ikke blot skal opfylde informationskravene forud for kontraktindgåelse, men bør give yderligere forklaringer, således at forbrugeren kan træffe en velinformeret beslutning«, at »forbrugeren altid er ansvarlig for sin endelige beslutning om at indgå en kreditaftale« og, at »medlemsstaterne [har] fået et større spillerum, når det drejer sig om at tilpasse deres gennemførelseslovgivning til markedssituationen«.
- 28 Det skal herved bemærkes, at det formål, som forfølges med direktiv 2008/48, som det fremgår af syvende og niende betragtning hertil, på området for forbrugerkreditaftaler består i en fuldstændig og bindende harmonisering på visse nøgleområder, der betragtes som nødvendig for at sikre, at alle forbrugere i Den Europæiske Union nyder samme høje grad af beskyttelse af deres interesser, og for at lette indførelsen af et velfungerende indre marked for forbrugerkredit (dom af 21.4.2016, Radlinger og Radlingerová, C-377/14, EU:C:2016:283, præmis 61 og den deri nævnte retspraksis).
- 29 Selv om det følger af dette direktivs artikel 22, stk. 1, at der ved direktivet sker en fuldstændig harmonisering, hvilket betyder, at medlemsstaterne ikke kan bibeholde eller indføre andre bestemmelser på nationalt plan end dem, der er fastsat i dette direktiv (dom af 12.7.2012, SC Volksbank România, C-602/10, EU:C:2012:443, præmis 38), giver sidste punktum i dette direktivs artikel 5, stk. 6, medlemsstaterne en skønsmargen, idet de kan »bestemme, hvilken form og hvilket omfang [den] bistand[, som kreditgivere og i givet fald kreditformidlere skal yde forbrugere,] skal have«.
- 30 Endvidere fremgår det af artikel 5, stk. 6, i direktiv 2008/48 og af 27. betragtning hertil, at forbrugeren på trods af de oplysninger, der i medfør af dette direktivs artikel 5, stk. 1, skal gives forud for aftaleindgåelsen, muligvis har behov for yderligere bistand for at kunne afgøre, hvilken kreditaftale der er mest hensigtsmæssig i forhold til vedkommendes behov og finansielle situation, og at medlemsstaterne bør sikre, at kreditgivere sørger for en sådan bistand i forbindelse med de kreditprodukter, som de tilbyder (dom af 18.12.2014, CA Consumer Finance, C-449/13, EU:C:2014:2464, præmis 41). Endvidere præciseres det i 24. betragtning til direktiv 2008/48, at forbrugerne bør blive »grundigt« informeret, inden de indgår en kreditaftale.
- 31 I det foreliggende tilfælde tager de i hovedsagen omhandlede nationale bestemmelser, idet de fastsætter en forpligtelse for kreditgiver eller kreditformidler til at tilvejebringe den kredit, som bedst passer til forbrugerens behov, sigte på et højt niveau af beskyttelse for forbrugeren og forfølger målet om forbrugerbeskyttelse forud for aftaleindgåelsen.
- 32 Det skal under alle omstændigheder bemærkes, at selv om medlemsstaterne har en skønsmargen ved definitionen af arten og indholdet af den bistand, som kreditgivere og kreditformidlere skal tilbyde forbrugerne inden aftaleindgåelsen, forholder det sig ikke desto mindre således, at medlemsstaterne skal anvende denne skønsmargen på en måde, der er i overensstemmelse med samtlige bestemmelser i direktiv 2008/48.

- 33 Ved fastsættelsen af den supplerende bistand og med forbehold af de øvrige bestemmelser i direktiv 2008/48 har medlemsstaterne således mulighed for at bestemme, at forbrugeren skal forelægges flere former for ydelse af kredit. Da en professionel kreditgiver er bedst egnet til blandt sit sædvanlige udvalg af tilbud at identificere den kredit, som bedst passer til forbrugers behov, udgør dennes præsentation en form for supplerende bistand.
- 34 Dels er forudgående og ledsagende oplysninger i forbindelse med indgåelsen af en aftale – angående aftalebetingelserne og konsekvenserne af nævnte aftaleindgåelse – af afgørende betydning for forbrugeren. Det er bl.a. på grundlag af disse oplysninger, at sidstnævnte tager stilling til, om denne ønsker at lade sig binde af de vilkår, som den erhvervsdrivende forinden har udarbejdet (dom af 21.4.2016, Radlinger og Radlingerová, C-377/14, EU:C:2016:283, præmis 64). Dels er en identificering af den mest passende kredit med til at styrke oplysningen af forbrugeren for at gøre det muligt for denne at træffe den endelige beslutning på et velinformeret grundlag. Endelig kan forpligtelsen til at give en sådan oplysning ikke føre til, at princippet om, at forbrugeren er ansvarlig for den endelige beslutning om at indgå den kreditaftale, som denne ønsker, blandt de aftaler, som kreditgiver har præsenteret for denne forud for aftaleindgåelsen, drages i tvivl.
- 35 Det følger af det foregående, at nationale bestemmelser, som pålægger kreditgivere eller kreditformidlere at tilvejebringe og for forbrugeren præsentere en kredit, som bedst passer til forbrugers behov, ikke overskrider den skønsmargen, som medlemsstaterne er tillagt ved direktiv 2008/48 under overholdelse af de harmoniserede bestemmelser i dette direktiv.
- 36 Det følger af det foregående, at det første spørgsmål, litra a), skal besvares med, at artikel 5, stk. 6, i direktiv 2008/48 skal fortolkes således, at den ikke er til hinder for nationale bestemmelser som de i hovedsagen omhandlede, som pålægger kreditgivere eller kreditformidlere i de kreditaftaler, som de sædvanligvis tilbyder, at tilvejebringe den kredittype og det kreditbeløb, der er mest passende, under hensyntagen til forbrugers finansielle situation på tidspunktet for aftalens indgåelse og til kredittens formål.

Det første spørgsmål, litra b), og det andet spørgsmål

- 37 Med det første spørgsmål, litra b), og det andet spørgsmål, som skal analyseres samlet, ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om artikel 5, stk. 6, i direktiv 2008/48 skal fortolkes således, at den er til hinder for nationale bestemmelser som de i hovedsagen omhandlede, der pålægger kreditgiver at undlade at indgå en kreditaftale, hvis denne efter en kontrol af forbrugers kreditværdighed ikke med rimelighed kan formode, at sidstnævnte vil være i stand til at overholde de forpligtelser, som følger af den planlagte aftale.
- 38 Det skal præciseres, at selv om den forelæggende ret kun har nævnt artikel 5, stk. 6, i direktiv 2008/48, henviser de nævnte spørgsmål i det væsentlige til kreditgivers undersøgelse af forbrugers kreditværdighed som fastsat i dette direktivs artikel 8, stk. 1. Som generaladvokaten har anført i punkt 66 i forslaget til afgørelse, bør denne artikel indgå blandt de EU-retlige instrumenter, som den forelæggende ret anmoder Domstolen om at fortolke (jf. i denne retning dom af 10.9.2014, Kušionová, C-34/13, EU:C:2014:2189, præmis 45).
- 39 Artikel 8, stk. 1, i direktiv 2008/48 bestemmer, at medlemsstaterne skal sikre, at kreditgiveren, inden kreditaftalen indgås, vurderer forbrugers kreditværdighed på grundlag af fyldestgørende oplysninger, der, hvor det er relevant, indhentes hos forbrugeren og, hvor det er nødvendigt, ved søgning i den relevante database.

- 40 Domstolen har i denne forbindelse fastslået, at denne forpligtelse til at efterprøve forbrugerens kreditværdighed tilsigter at ansvarliggøre kreditgiveren og undgå udbetaling af kreditter til forbrugere, der ikke er kreditværdige (dom af 18.12.2014, CA Consumer Finance, C-449/13, EU:C:2014:2464, præmis 43).
- 41 Pligten for kreditgiver til inden aftaleindgåelsen at vurdere låntagers kreditværdighed bidrager – for så vidt som den tilsigter at beskytte forbrugerne mod risikoen for overdreven gældsætning og insolvens – til gennemførelsen af formålet med direktiv 2008/48 som anført i nærværende doms præmis 28.
- 42 Det bemærkes, at direktiv 2008/48 ikke indeholder nogen bestemmelse om, hvordan kreditgiver skal forholde sig i tilfælde af tvivl med hensyn til forbrugerens kreditværdighed.
- 43 I denne henseende, og som anført af generaladvokaten i punkt 71 i forslaget til afgørelse, bemærkes, at fastlæggelsen af de forpligtelser, som kreditgiver kan pålægges efter kontrollen af kreditværdighed, henhører – hvad angår kreditaftaler omfattet af direktiv 2008/48 – under medlemsstaternes kompetence og er således ikke omfattet af dette direktivs anvendelsesområde.
- 44 Selv om direktiv 2008/48 som bemærket i nærværende doms præmis 29 kun harmoniserer visse aspekter af medlemsstaternes regler på området for forbrugerkreditaftaler, fremgår det af 44. betragtning til dette direktiv, at for at sikre gennemsækelighed og stabilitet på markedet i afventen af yderligere harmonisering bør medlemsstaterne sikre, at der findes passende foranstaltninger til regulering eller overvågning af kreditgiveres virksomhed.
- 45 Den omstændighed, at kreditgivers forpligtelse til at kontrollere forbrugerens kreditværdighed ledsages af en juridisk konsekvens med hensyn til, hvordan kreditgiver skal forholde sig i tilfælde af en negativ vurdering, er ikke til skade for formålet med artikel 8, stk. 1, i direktiv 2008/48. I 26. betragtning til dette direktiv gentages således formålet om at holde kreditgivere ansvarlige og afskrække dem fra at udstede lån på uansvarlig vis.
- 46 Endvidere bemærkes, at direktiv 2014/17 – der, som det fremgår af tredje betragtning hertil, blev vedtaget på området for ejendomslån til forbrugere efter den internationale finanskrisen, som har vist, at uansvarlig optræden hos markedsdeltagerne kan undergrave det finansielle system – selv om dette direktiv ikke tidsmæssigt eller materielt finder anvendelse, viser EU-lovgivers ønske om at holde kreditgivere ansvarlige, idet det i direktivets artikel 18, stk. 5, litra a), bestemmes, at medlemsstaterne skal sikre, at »kreditgiver kun yder forbrugeren kredit, hvis resultatet af vurderingen af kreditværdigheden viser, at forpligtelserne som følge af kreditaftalen sandsynligvis kan opfyldes på den måde, der kræves i henhold til denne aftale«.
- 47 Den i en national lovgivning fastsatte forpligtelse for kreditgiver til at undlade at indgå en kreditaftale, hvis denne ikke med rimelighed kan formode, at forbrugeren, henset til sin finansielle og personlige situation, vil kunne tilbagebetale lånet i henhold til aftalen, er ikke til skade for formålet med artikel 8, stk. 1, i direktiv 2008/48 og rejser ikke tvivl om princippet om forbrugerens ansvar for at sikre sine egne interesser.
- 48 Det følger af det foregående, at nationale bestemmelser, som fastsætter en forpligtelse for kreditgiver til at undlade at indgå en kreditaftale, hvis denne konstaterer, at forbrugeren ikke er kreditværdig, ikke er i strid med direktiv 2008/48.
- 49 Det første spørgsmål, litra b), og det andet spørgsmål skal derfor besvares således, at artikel 5, stk. 6, og artikel 8, stk. 1, i direktiv 2008/48 skal fortolkes således, at de ikke er til hinder for nationale bestemmelser som de i hovedsagen omhandlede, der pålægger kreditgiver at undlade at indgå en kreditaftale, hvis denne efter en kontrol af forbrugerens kreditværdighed ikke med rimelighed kan formode, at sidstnævnte vil være i stand til at overholde de forpligtelser, som følger af den planlagte aftale.

Sagsomkostninger

- 50 Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den forelæggende ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagsomkostningerne. Bortset fra nævnte parter udgifter kan de udgifter, som er afholdt i forbindelse med afgivelse af indlæg for Domstolen, ikke erstattes.

På grundlag af disse præmisser kender Domstolen (Første Afdeling) for ret:

- 1) Artikel 5, stk. 6, i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2008/48/EF af 23. april 2008 om forbrugerkreditaftaler og om ophævelse af Rådets direktiv 87/102/EØF skal fortolkes således, at den ikke er til hinder for nationale bestemmelser som de i hovedsagen omhandlede, som pålægger kreditgivere eller kreditformidlere i de kreditaftaler, som de sædvanligvis tilbyder, at tilvejebringe den kredittype og det kreditbeløb, der er mest passende, under hensyntagen til forbrugerens finansielle situation på tidspunktet for aftalens indgåelse og til kredittens formål.
- 2) Artikel 5, stk. 6, og artikel 8, stk. 1, i direktiv 2008/48 skal fortolkes således, at de ikke er til hinder for nationale bestemmelser som de i hovedsagen omhandlede, der pålægger kreditgiver at undlade at indgå en kreditaftale, hvis denne efter en kontrol af forbrugerens kreditværdighed ikke med rimelighed kan formode, at sidstnævnte vil være i stand til at overholde de forpligtelser, som følger af den planlagte aftale.

Underskrifter